

**Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Національний гірничий університет»**

Кафедра історії та політичної теорії

Єгорова О.В.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Категорії політичної науки»

для бакалаврів спеціальності 052 «Політологія»

Дніпро

НГУ

2017

Єгорова О.В. Програма навчальної дисципліни «Категорії політичної науки» для бакалаврів спеціальності 052 «Політологія» / О.В. Єгорова, Нац. гірн. ун-т., каф. Історії та політичної теорії. – Д. : НГУ, 2017. – 14 с.

Розглянуто та затверджено методичною комісією за спеціальністю 052 «Політологія» за поданням кафедри історії та політичної теорії.

ВСТУП

Програмні результати підготовки бакалавра політології визначені в стандарті вищої освіти за спеціальністю 052 Політологія [1].

В освітньо-професійній програмі Державного ВНЗ «НГУ» [2] здійснено розподіл програмних результатів навчання за організаційними формами освітнього процесу. До дисципліни «Категорії політичної науки» віднесені такі результати навчання:

РН 11. Знати на відповідному рівні загальну природу та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи основні віхи розвитку уявлень про політику та її сучасні інтерпретації.

РН12. Базові знання нормативної та позитивної політичної теорії, політичного аналізу, порівняльної та прикладної політології.

РН13. Вільно володіти базовим професійним категорійно-поняттєвим та аналітично-дослідницьким апаратом сучасної світової політичної науки.

РН14. Базові знання щодо ключових принципів функціонування та закономірностей розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, політичної поведінки, політичної культури та ідеології, світової політики та політики окремих країн та регіонів.

Крім означених професійних результатів навчання під час вивчення дисципліни бакалавр має опанувати такі загальні результати навчання:

РН1 Застосовувати критичне мислення, раціональну аргументацію, аналіз та синтез;

РН2 Знати наукову термінологію та логічно викладати думки державною мовою як усно, так і письмово;

РН4 Самостійно опановувати нові знання з використанням фактів, даних та інформації з різних первинних та вторинних джерел, у т.ч. іноземними мовами;

РН5 Виконувати політологічні дослідження з використанням якісних і кількісних методів та інструментарію прикладного аналізу;

РН9 Професійно виконувати політико-організаційні, експертні, дорадчі та консультаційні функції на національному та міжнародному ринку праці у діяльності за фахом.

Мета дисципліни «Категорії політичної науки» – формування результатів навчання - знань, умінь, навичок, пов'язаних із проблематикою категорій політичної науки, їх сутністю і значенням відповідно до освітньо-професійної програми.

Реалізація мети вимагає трансформації програмних результатів навчання в

дисциплінарні та відбір змісту навчальної дисципліни за цим критерієм.
Вимоги до структури робочих програми дисциплін наведено в [2].

1 ГАЛУЗЬ ВИКОРИСТАННЯ

Робоча програма призначена для:

- ♦ реалізації компетентнісного підходу при формуванні структури та змісту дисципліни;
- ♦ внутрішнього та зовнішнього контролю якості підготовки фахівців;
- ♦ акредитації освітньої програми за спеціальністю.

Робоча програма встановлює:

- ♦ обсяг та терміни викладання дисципліни;
- ♦ дисциплінарні результати навчання та їх рівень складності;
- ♦ тематичний план та розподіл обсягу за організаційними формами освітнього процесу;
- ♦ вимоги до структури та змісту індивідуальних завдань;
- ♦ завдання для самостійної роботи здобувача;
- ♦ узагальнені засоби діагностики, критерії та процедури оцінювання навчальних досягнень здобувачів;
- ♦ склад Комплексу навчально-методичного забезпечення дисципліни;
- ♦ форму підсумкового контролю.

2 НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ

Робоча програма дисципліни розроблена на основі таких нормативних документів:

- 1) Стандарт вищої освіти підготовки бакалаврів спеціальності 052 Політологія
- 2) Освітня програма підготовки бакалавра за спеціальністю 052 «Політологія» / М-во освіти і науки України, Нац. гірн. ун-т. – Д. : НГУ, 2016. – 27 с.
- 3) Постанова Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187. «Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності закладів освіти».

3 ОБСЯГ ТА ТЕРМІНИ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Загальний обсяг – 6 кредитів ЄCTS (180 академічних годин).

Викладається на 1-му курсі, у 2-му семестрі, у 3-ій і 4-ій чвертях (15 тижнів).

4 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Шифр та зміст результатів навчання за освітньо-професійною програмою	Шифр та зміст дисциплінарних результатів навчання (ДРН)
<i>1</i>	<i>2</i>
РН1 Застосовувати критичне мислення, раціональну аргументацію, аналіз та синтез	РН1-1 Аналізувати етимологію категорій політичної науки
	РН1-2 Аналізувати категорії політичної науки
	РН1-3 Обґрунтовувати особливості формування категорій політичної науки
РН5 Використовувати інформаційні і комунікаційні технології для отримання, обробки та презентації інформації	РН5-1 Самостійно опанувати нові знання з використанням фактів, даних та інформації з різних первинних та вторинних джерел
	РН5-2 Орієнтуватись у світових ресурсах щодо тлумачення категорій політичної науки і використовувати комплекси іншомовних джерел
РН13 Спілкуватися та презентувати свої ідеї широкій аудиторії, засобам масової інформації, експертам з інших галузей знань	РН13-1 Характеризувати категорії політичної науки
	РН13-2 Фахово обговорювати у академічній, науковій аудиторіях, а також доступно пояснювати свої думки у невідготовленому середовищі щодо різних категорій політичної науки
	РН13-3 Ідентифікувати особливості категорій політичної науки та обґрунтовано доводити свою позицію
	РН13-4 Визначати наукові проблеми, а також проблеми сприйняття категорій політичної науки серед різних категорій населення

<i>1</i>	<i>2</i>
PH17 Використовувати сучасні політологічні теорії, концепти та методи для аналізу політики на місцевому, національному та міжнародному рівні.	PH17-1 Використовувати знання для аналізу діяльності політичних інститутів на місцевому та національному рівнях
	PH17-2 Проводити аналіз діяльності міжнародних політичних інститутів

5 ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН І РОЗПОДІЛ ОБСЯГУ ЧАСУ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг, годин		
		ауд.	СРС	усього

<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
	ЛЕКЦІЇ	45	50	95
PH11	1. Категорії науки про політику в історії політичних ідей	2	2	4
	1.1 Зародження категорій політичної науки			
	1.2 Трансформація категорій і понять			
PH12	2. Політологія як наука і навчальна дисципліна.	2	2	4
	2.1 Становлення політичної науки			
	2.2 Науковий апарат та функції політології			
PH13	3. Політична сфера життя суспільства	3	2	6
	3.1 Сутність та основні підходи до тлумачення політики			
	3.2 Елементи політичного життя суспільства			

<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
	4. Політична влада.			
	4.1 Основні концепції тлумачення влади	5	2	
	4.2 Види влади за ознакою головного суб'єкта			
	4.3. Поняття легітимності політичної влади			
PH14	5. Політичні режими	4	2	4
	4.1. Поняття. Ознаки. Класифікація			
	4.2. Тоталітарний політичний режим			
	4.3 Авторитаризм. Демократичний режим.			
PH1	6. Демократія.	2	4	8
	6.1 Поняття			
	6.2 Теорії			
	6.3 Моделі			
	7. Політична система суспільства.			
	7.1. Поняття політичної системи. Інституційний та структурно-функціональний підходи	2	4	
	7.2 Структура. Функції.			
	8. Держава в політичній системі суспільства	6	2	
	8.1. Сутність. Ознаки. функції			
	8.2. Форми державного правління			
	8.3. Форми територіального устрою			
	9. Інститути громадянського суспільства			
	9.1. Становлення ідеї і історичної реальності.	4	4	
	9.2. Структура громадянського суспільства.			
	10. Політичні партії і партійні системи			
	10.1. Сутність і типологія політичних партій	4	4	
	10.2. Партійні системи, їх класифікації.			
	11. Політичні еліти і політичне лідерство			
	11.1. Поняття політичної еліти	5	2	
	11.2. Політичне лідерство і його різновиди			
	12. Політичний маркетинг і політичний менеджмент			
	12.1. Політичний маркетинг.	2	2	
	12.2. Політичний менеджмент			
	13. Вибори і виборчі системи			
	13.3. Вибори в сучасному світі.	2	2	
	13.4. Класифікація і характеристика виборчих систем			
	14. Політичний процес. Політична	2	2	

<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
	зміна			
	14.1. Сутність і характеристика політичного процесу			
	14.2. Політична зміна			
	15. Політична поведінка. Політична культура			
	15.1. Сутність і різновиди політичної поведінки	2	2	
	15.2. Типи політичної культури			
	16. Політична ідеологія.			
	16.1.Класичні політичні ідеології.	4	2	
	16.2.Політичні ідеології робітничого руху			
	16.3. Модерні політичні ідеології			
	17. Світова політична система і міжнародні відносини.			
	17.1. Світова політична система	2	2	
	17.2. Міжнародні відносини			
	ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ	30	55	75
PH2 PH4	1. Зародження і розвиток категорій політичної науки.	2	2	
	2. Методи політичної науки.	2	2	
	3 Характеристика політичних режимів за рейтингами демократичності	2	3	
	4. Держава в політичній системі суспільства	2	4	
PH5 PH9	5 Проблеми і перспективи формування інститутів громадянського суспільства в Україні.	2	4	
	6. Політичні партії і партійні системи	2	4	
	7. Масові соціально-політичні рухи в Україні і за кордоном	2	4	
	8. Місцеве самоврядування в Україні.	2	4	
	9. Проблеми політичного лідерства в Україні.	2	4	
	10. Політичний маркетинг і політичний менеджмент	2	4	
	11. Вибори і виборчі системи	2	4	
	12. Трансформація виборчої системи в Україні.	2	4	
	13. Політичний процес. Політична зміна	2	4	
	14. Характеристика різновидів політичної культури.	2	4	
	15. Світові політичні ідеології	2	4	

<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
	РАЗОМ	95	85	180
	Лекції (аудиторні - 3 години на тиждень)	45	50	95
	Практичні заняття (аудиторні - 2 година на тиждень)	30	55	85
	Підсумковий (семестровий) контроль – диференційований залік: 2семестр, 2 чверть			

7. ВИМОГИ ДО ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАВДАННЯ

Підготувати матеріал на семінарське заняття на запропоновану тему:

1. Зародження і розвиток категорій політичної науки.
2. Особливості формування методів політичної науки.
3. Охарактеризувати політичні режими за рейтингами демократичності.
4. Держава в політичній системі суспільства.
5. Проблеми і перспективи формування інститутів громадянського суспільства в Україні.
6. Політичні партії в Україні.
7. Масові соціально-політичні рухи в Україні і за кордоном.
8. Охарактеризувати стан і перспективи розвитку виборчої системи України.
9. Проблеми політичного лідерства в Україні.
10. Політичний маркетинг і політичний менеджмент.
11. Вибори і виборчі системи.
12. Особливості розвитку місцевого самоврядування в Україні
13. Характеристика різновидів політичної культури.
14. Світові політичні ідеології.

Мета завдання:

- 1) узагальнення компетентностей, набутих за час навчання;
- 2) розвиток здатності до застосування знань з дисципліни для аналізу діяльності різних політичних інститутів на місцевому та національному рівнях;
- 3) набуття навичок проведення досліджень.

Окрім виконання перелічених робіт, студент без використання джерел інформації під час захисту індивідуального завдання має продемонструвати компетентність в таких питаннях:

- ♦ Зародження і трансформація категорій політичної науки
- ♦ Зміст категорій політичної науки
- ♦ класифікація категорій політичної науки
- ♦ основні категорії політології;

8 ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Основні завдання для самостійної роботи:

- 1) попереднє опрацювання інформаційного забезпечення за кожною темою;
- 2) підготовка до поточного контролю – розв’язання завдань самоконтролю за кожною темою;
- 3) виконання індивідуального завдання;
- 4) підготовка до захисту індивідуального завдання;
- 5) підготовка до підсумкового (семестрового) контролю.

9 ФОРМА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ, ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ, КРИТЕРІЇ ТА ПРОЦЕДУРИ ОЦІНЮВАННЯ

9.1 Форма підсумкового контролю

Форма підсумкового контролю – диференційований залік.

Оцінка рівня сформованості дисциплінарних компетентностей у формі диференційованого заліку здійснюється без участі студента на підставі результатів поточного контролю.

9.2 Форми поточного контролю

Визначення рівня сформованості дисциплінарних результатів навчання під час поточного контролю здійснюється за:

- ♦ певним розділом робочої програми дисципліни;
- ♦ практичними заняттями (контрольна робота або перевірка та захист індивідуального завдання);

9.3 Засоби діагностики

9.3.1 Узагальнені засоби діагностики

Передбачають демонстрацію студентом таких здатностей:

- 1) Класифікувати категорії політичної науки;
- 2) Аналізувати особливості категорії політичної науки;
- 3) Оперувати категоріями політичної науки в академічній, науковій аудиторіях, доступно пояснювати свої думки у непідготовленому середовищі щодо різних категорій політичної науки;

- 4) Самостійно опанувати нові знання з використанням фактів, даних та інформації з різних первинних та вторинних джерел;
- 5) Орієнтуватись у світових ресурсах щодо категорій політичної науки і використовувати комплекси іншомовних джерел;
- 6) Характеризувати різні категорії політичної науки та обґрунтовано доводити свою позицію;
- 8) Визначати наукові проблеми, а також проблеми сприйняття політичних категорій серед різних категорій населення;
- 9) Використовувати знання категорій політології для аналізу діяльності політичних інститутів на місцевому та національному рівнях;
- 10) Проводити аналіз діяльності політичних партій на міжнародному рівні.

9.3.2 Конкретизовані засоби діагностики

Конкретизовані засоби діагностики, що безпосередньо застосовуються для контрольних заходів під час лекцій, формуються на основі узагальнених шляхом чисельної або іншої конкретизації узагальнених засобів у вигляді тестів закритого та відкритого типів.

9.4 Критерії та процедури оцінювання

9.4.1 Лекційний матеріал

Поточний контроль навчальних досягнень студента за певним розділом робочої програми дисципліни викладач здійснює на основі аналізу відповіді на конкретизовані завдання, користуючись коефіцієнтом засвоєння у відсотках (адаптація до столбальної шкали ЄКТС):

$$P_i = a / m, \% ,$$

де a – число правильних відповідей або виконаних суттєвих операцій еталонів рішень; m – загальна кількість запитань або суттєвих операцій еталону рішень.

Допускається під час тижня контрольних заходів кожної чверті визначення коефіцієнта засвоєння всього лекційного матеріалу як відношення кількості правильних відповідей на всі завдання до кількості усіх запропонованих студентам протягом чверті запитань або суттєвих операцій завдань. .

Результати поточного контролю викладач виставляє у відомість під час тижня контрольних заходів кожної чверті за шкалою ЄКТС:

Рівень досягнень / Marks, %	Оцінка / Grade
90 – 100	A
82 – 89	B
74 – 81	C
64 – 73	D

Рівень досягнень / Marks, %	Оцінка / Grade
60 – 63	<i>E</i>
35 – 59	<i>F_x</i>
1 – 34	<i>F</i>

Якщо зафіксовано рівень досягнень студента нижче 60 % або якщо студент не з'явився на контрольний захід, то йому виставляються оцінка «*F_x*». У таких випадках студент зобов'язаний додатково опанувати цю тему занять і пройти повторне оцінювання його результатів навчання.

9.4.2 Практичні заняття

Практичні заняття оцінюються якістю виконання індивідуального завдання за допомогою коефіцієнта засвоєння або експертним методом.

В останньому випадку максимальну оцінку виставляють за таких умов:

- ♦ правильність розв'язань;
- ♦ повнота структури розрахунків (постановка задачі, розрахункова схема, алгоритм розв'язання, його оцінка);
- ♦ грамотність, лаконізм і логічна послідовність викладу результатів;
- ♦ оформлення роботи відповідно до чинних стандартів;
- ♦ наявність посилань на джерела інформації;
- ♦ самостійність виконання (з'ясовується під час захисту).

Під час експертизи оцінка виконання індивідуального завдання визначається відсотком реалізації вимог, регламентованих робочою програмою дисципліни та методичними рекомендаціями.

Рівень досягнень за *результатами виконання комплексу лабораторних робіт* за дисципліною визначається як середнє значення результатів поточного контролю кожної.

Під час експертизи, оцінка за лабораторну роботу визначається відсотком правильних кроків алгоритму її виконання.

Інтегральна оцінка досягнень за всіма лабораторними роботами приймається позитивною (рівень досягнень студента не нижче 60 % або не менше 60 балів) лише в тому випадку, коли всі лабораторні роботи, що передбачені робочою програмою дисципліни, виконані і оцінені.

9.4.4 Інтегральний рівень досягнень студента з дисципліни

Інтегральний рівень досягнень студента у засвоєнні матеріалу з дисципліни в цілому обчислюється як середньозважене значення рівня сформованості компетентностей за лекційними, практичними та лабораторними заняттями:

$$IP = \sum_{i=1}^n (P_i \times T_i) / T, \%,$$

де n – число видів навчальних занять;

P_i – рівень досягнень за i -м видом занять, %;

T_i – обсяг i -го виду занять;

T – загальний обсяг дисципліни.

Досягнення студента в опануванні певної дисципліни в цілому не можуть бути оцінені позитивно, якщо з будь-якого запланованого контрольного заходу з цієї дисципліни студент не отримав позитивну оцінку.

Якщо рівень за результатами будь-якого поточного контрольного заходу нижчий 60 %, то з дисципліни виставляються оцінки « F_x » і, якщо нижче 35 %, то « F ».

10 СКЛАД КОМПЛЕКСУ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни, має бути розташований на сайті кафедри історії і політичної теорії та повинен містити:

- 1) робочу програму дисципліни;
- 2) навчальний контент (інформаційне забезпечення лекцій);
- 3) методичне забезпечення практичних та семінарських занять;
- 5) матеріали методичного забезпечення самостійної роботи студента щодо:
 - попереднього опрацювання інформаційного забезпечення лекцій;
 - розв'язання завдань самоконтролю за кожною темою;
 - виконання індивідуального завдання;
 - підготовки до захисту індивідуального завдання;
- 6) узагальнені завдання для поточного контролю рівня сформованості дисциплінарних компетентностей;
- 7) завдання для післятестатійного моніторингу рівня сформованості дисциплінарних компетентностей.

11 РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

11.1. Основна

- 1) Пахарев А.Д. Політичні інститути і процеси в сучасній Україні. Навчальний посібник. – К.: Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф. Кураса НАН України, 2011. – 182 с.
- 2) Ф.М.Рудич. Політологія. Підручник для студентів вищих навчальних закладів. – Київ: Либідь, 2009. – С. 466.

11.2 Допоміжна

3) Дюверже, М. Политические институты и конституционное право // Антология мировой политической мысли.— М., 1997. — Т. 2.

Навчальне видання

Єгорова Олена Віталіївна

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Категорії політичної науки»
для бакалаврів спеціальності 052 «Політологія»

Видано

у Державному вищому навчальному закладі
«Національний гірничий університет».

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру ДК № 1842 від 11.06.2004

49005, м. Дніпро, просп. Д. Яворницького, 19.